

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/czasopisma/popularnonaukowe-1/czasypismo/69745,CzasyPismo-nr-214-2018.html>

28.02.2026, 15:05

„CzasyPismo” nr 2(14)/2018

Do pobrania:

[SPIS TRESCI – „CzasyPismo” 2\(14\)/2018 \(pdf, 1.31 MB\)](#)

Opis

Górny Śląsk, a szczególnie jego część przemysłowa, przyciągał prominentnych gości zarówno w okresie międzywojennym, w czasie wojny, jak i w latach Polski Ludowej. Chodziło wszak o najważniejszy, strategiczny region przemysłowy kraju. Żelaznym punktem programu wizyt dygnitarzy partyjnych i państwowych były więc odwiedziny kluczowych zakładów pracy województwa śląskiego/katowickiego, czemu nieodmiennie towarzyszył rozbudowany ceremoniał oraz propagandowa otoczka. Opisujemy więc w niniejszym, czternastym już, numerze „CzasyPisma”, pobyt w Katowicach zarówno dygnitarza nazistowskiego, „wirtuoza” propagandy Josepha Goebbelsa, jak i komunistycznych przywódców Związku Sowieckiego – premiera ZSRR Nikołaja Bułganina, marszałka Gieorgija Żukowa i pierwszego sekretarza sowieckiej partii komunistycznej – Nikity Chruszczowa. Piszemy też o nietypowym przemówieniu i potajemnej grze w ping-ponga w Katowicach Fidela Castro, przywódcy rewolucyjnej Kuby. Choć wszyscy zapewne pamiętają słynną zabrzańską wypowiedź prezydenta Francji, Charlesa de Gaulle’a, my piszemy o jego odwiedzinach z perspektywy działań „zabezpieczających” Służby Bezpieczeństwa. Nie mogliśmy oczywiście pominąć najważniejszej i historycznej wizyty głowy Kościoła katolickiego na katowickim Muchowcu – w 1983 r. gościł tu po raz pierwszy jako papież Jan Paweł II. Ale tropiąc niezwykle gości, cofamy się też do lat po pierwszej wojnie światowej i za pośrednictwem niepublikowanych dotąd zdjęć ukazujemy obecność wojsk francuskich, włoskich i brytyjskich w naszym regionie w latach 1920–1922, jak również sceny z pobytu wysokich przedstawicieli władz Rzeczypospolitej w międzywojennym województwie śląskim.

Niedawno minęła setna rocznica zakończenia Wielkiej Wojny. Piszemy więc o życiu codziennym Górnślązaków w cieniu tego światowego konfliktu zbrojnego. Do tematyki wojennej, acz dotyczącej drugiej wojny światowej, nawiązuje szkic Nowozelandczyka Alana Woodsa, opisującego perypetie swego ojca, który jako jeńiec wojenny trafił do obozu pracy przymusowej w okręgu przemysłowym. Również dość egzotyczny jest przypadek Harolda Webba, żołnierza armii amerykańskiej w czasie wojny koreańskiej, który przeszedł na stronę komunistyczną i po pobycie w Chinach znalazł się w Katowicach. Kilka kolejnych tekstów poświęconych jest literackim reakcjom na rzeczywistość obozu koncentracyjnego oraz stalinizm. Nie zapomnieliśmy również o kibicach sportowych – opisujemy epizod biografii legendarnego bramkarza Huberta Kostki oraz czasy świetności jastrzębskiego boksu. W numerze można też przeczytać o rzekomych zamachach na Edwarda Gierka w Katowicach, wspomnieniach Marca 1968 r. oraz rocznicy Kongresu Polaków w Berlinie z 1938 r.

„CzasyPismo” 2/2018 jest dostępne w sieci empik, na empik.com, w placówkach pocztowych na terenie województw: śląskiego, dolnośląskiego, małopolskiego i opolskiego, w księgarni internetowej ksiegarniaipn.pl, w kiosk.ruch.com.pl oraz w księgarniach IPN w Warszawie i Katowicach.

SPIS TREŚCI

- Alianci na Górnym Śląsku. 1920-1922
- Z wizytą na Śląsku. Przedstawiciele władz RP w międzywojennym województwie śląskim
- Mirosław Węcki - *Goebbels w Katowicach*
- Jarosław Neja - *„Czegoś takiego jak Śląsk Śląskiem - jeszcze nie było”. O wizycie premiera Bułganina i marszałka Żukowa w województwie stalinogrodzkim w 1956 roku*
- Adam Dziuba - *„Zapach węgla droższy jest mi od wszelkiego aromatu”. Nikita Chruszczow na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w 1959 roku*
- Tomasz Kurpierz - *„Niech żyje Zabrze...”. Zabezpieczenie wizyty Charles’a de Gaulle’a w województwie katowickim w 1967 roku*
- Bogusław Tracz - *„Mówią, że ja nie powinienem być u was”. Fidel Castro na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w 1972 roku*
- Tomasz Gonet - *„Przyjaźń mocna jak stal”. Wizyta Leonida Breżniewa w województwie katowickim w 1974 roku*
- Bernard Linek - *Górnośląska codzienność końca Wielkiej Wojny i początków zawieszenia broni*
- Zbigniew Gołasz - *Kapitan Maksymilian Żyła. Zapomniany dowódca Żandarmerii Górnego Śląska i Grupy „Środek” w III powstaniu śląskim*
- Bogusław Tracz - *Nieistniejący hakenkreuz - szkic z dziejów Wilczego Gardła*
- Alan James Woods - *Z Nowej Zelandii do jenieckich obozów. Wojenne perypetie mojego ojca Normana Woodsa*
- Adam Dziuba - *Paweł Cierpiot - komendant podziemia niepodległościowego na ziemi rybnickiej*
- Magdalena Bobek - *„Los tych biedaków jest nieskończenie bolesny i tragiczny”. Przesiedlenia Polaków z województw wschodnich II Rzeczypospolitej*
- Piotr Fuglewicz - *Amerykanin w Katowicach. Harolda Webba odyseja z Florydy do Chin i z powrotem przez Polskę*
- Mirosław Sikora - *Webb. Suplement do biografii*
- „Pisarz nie mitologizuje cierpienia. Obdziera je z zakłamania” Z Lucyną Sadzikowską o Gustawie Morcinku rozmawia Kornelia Banaś • 119
- Katarzyna Kuroczka - *Feminizm socrealistyczny. Iluzja równouprawnienia?*
- Marcin Skoczeń - *Z ciemnego chodnika do świetlistej przyszłości. Górnicy w polskiej prozie socrealistycznej*
- Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz - *Szewczyk kontra Szewczyk*
- Grzegorz Majchrzak - *Sprawa Huberta Kostki*
- Marcin Boratyn - *Miasto zaciśniętych pięści. O fenomenie boksu w Jastrzębiu*
- Adam Dziurok - *Zamachy na Gierka, których nie było*
- Radosław Zenderowski - *Pociągi pod (nie)specjalnym nadzorem*
- Karol Chwastek - *Niebezpieczna pamięć*
- Aleksandra Namysło, Jarosław Neja - *Ciągle jestem Żydem. Ciągle jestem Polakiem. Zapis dyskusji*
- Bernard Linek - *W 80. rocznicę Kongresu Polaków w Berlinie - uwagi o pamięci i historiografii*
- Publikacje IPN w Katowicach
- Inne publikacje

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

